

Science
Conference
2026

13–14 Feb 2026

International **scientific and practical conference**

- 1. Scientific technologies**
- 2. Economy**
- 3. Finance**
- 4. Mathematical analysis**
- 5. Technical sciences**
- 6. Pedagogy**
- 7. Psychology**
- 8. Philosophy**
- 9. Natural Sciences**

zenodo

OpenAIRE | EXPLORE

www.d-pressa.com

International scientific and practical conference

Part 1
February 2026

Collection of Scientific Works

© International scientific and practical conference. 2026.

MAKTAB PSIXOLOGIK XIZMAT: MAQSADI, VAZIFALARI VA AHAMIYATI

Sattorova Mahliyo Burxanovna

O'zMU Jizzax filiali "Psixologiya" kafedrası o'qituvchisi

Sharipjonov Diyorbek Xakimjon o'g'li

O'zMU Jizzax filiali "Amaliy psixologiya" yo'nalishi 4-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimida maktab psixologik xizmatining roli, maqsadlari, asosiy yo'nalishlari va vazifalari batafsil yoritilgan. Maktab psixologi o'quvchilarning psixik salomatligini saqlash, ularning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash, ta'lim muhitini psixologik jihatdan qulay va xavfsiz qilish orqali ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Maqolada psixodiagnostika, psixokorreksiya, psixoprofilaktika, maslahat berish va monitoring kabi yo'nalishlar tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: maktab psixologik xizmat, maktab psixologi, psixodiagnostika, psixokorreksiya, psixoprofilaktika, o'quvchilarning psixik salomatligi, ta'lim muhiti, ijtimoiy-psixologik iqlim, o'qituvchi-ota-ona hamkorligi, psixologik qo'llab-quvvatlash, o'quvchilar rivojlanishi, stress oldini olish.

Zamonaviy ta'lim tizimida maktab nafaqat bilim beradigan, balki o'quvchilarning ruhiy salomatligini saqlaydigan va rivojlantiradigan muassasa sifatida qaralmoqda. Maktab psixologik xizmat aynan shu maqsadda tashkil etilgan bo'lib, u o'quvchilarning psixologik holatini qo'llab-quvvatlash, ta'lim jarayonini samarali qilish va ijtimoiy-psixologik muammolarni hal etishga xizmat qiladi. O'zbekistonda bu xizmat 2019-yildan boshlab yanada takomillashtirildi va bugungi kunda ko'plab umumiy o'rta ta'lim maktablarida faoliyat yuritmoqda.

Maktab psixologik xizmatining asosiy maqsadi — o'quvchilarning psixik salomatligini saqlash, ularning shaxsiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash hamda ta'lim muhitini qulay va xavfsiz qilishdan iborat. Bu xizmat quyidagi asosiy yo'nalishlarda ish olib boradi:

- Psixodiagnostika — o'quvchilarning intellektual, emotsional va ijtimoiy rivojlanish darajasini aniqlash, qobiliyatlarini baholash.
- Psixokorreksiya va rivojlantirish — muammoli holatlarni tuzatish, o'quvchilarning zaif tomonlarini mustahkamlash.
- Psixoprofilaktika — stress, depressiya, bullying va boshqa salbiy hodisalarning oldini olish.
- Psixologik maslahat — o'quvchilar, ota-onalar va o'qituvchilarga individual yoki guruhli maslahat berish.
- Monitoring va kuzatuv — maktabdagi psixologik iqlimni doimiy ravishda baholash.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining tegishli qaroriga ko'ra, psixologik xizmat o'quvchilarni psixologik-pedagogik qo'llab-quvvatlash tizimining muhim qismi hisoblanadi. Bu xizmat maktab rahbariyati, o'qituvchilar va oila bilan hamkorlikda ishlaydi.

Maktab psixologi lavozimiga quyidagi malaka talablari qo'yiladi:

- Kamida bakalavr darajasidagi psixologik ma'lumot (yoki qo'shimcha psixologiya yo'nalishidagi qayta tayyorlov).
- Psixologiya-pedagogika mutaxassisligi afzallik beriladi.
- Microsoft Office va zamonaviy axborot texnologiyalarida ishlash ko'nikmalari.

Psixologning asosiy vazifalari quyidagilar:

- O'quvchilarning psixologik holatini diagnostika qilish va kerak bo'lsa, korreksion ishlar olib borish.
- O'qituvchilar bilan hamkorlikda dars jarayonini psixologik jihatdan qo'llab-quvvatlash.
- Ota-onalar bilan maslahatlashuvlar o'tkazish, oilaviy muammolarni hal etishga yordam berish.
- Maktabda sog'lom psixologik muhit yaratish, stress va konfliktlarni oldini olish.
- Inqiroz holatlarida (masalan, o'quvchining emotsional muammolari) tezkor aralashuv.

Psixolog nafaqat individual ish bilan, balki butun maktab miqyosida profilaktik dasturlar (treninglar, seminarlar) tashkil etadi. Masalan, o'smirlar bilan o'ziga ishonchni oshirish, sinfdoshlar o'rtasidagi hurmatni kuchaytirish bo'yicha mashg'ulotlar o'tkaziladi.

So'nggi yillarda O'zbekistonda maktablarga psixologik xizmat ko'rsatish tizimi takomillashtirilmoqda. Xalq ta'limi vazirligi qoshida psixologik xizmat markazi faoliyat yuritadi, psixologlarning malakasini oshirish va ularning kunlik faoliyatini muvofiqlashtirish bo'yicha ishlar olib borilmoqda. Biroq, ba'zi muammolar ham mavjud: kadrlar yetishmasligi, psixologlarning yuklamasi yuqoriligi, ba'zan ularning faoliyati faqat hujjatlar bilan cheklanib qolishi.

Mutaxassislarning fikricha, maktab psixologi o'quvchilarning akademik muvaffaqiyati va hissiy farovonligi o'rtasidagi bog'lanishni ta'minlaydi. Psixologik xizmatning samaradorligini oshirish uchun o'qituvchilar va ota-onalarni psixologik bilimlar bilan boyitish, zamonaviy metodikalarni joriy etish zarur.

Maktab psixologik xizmat — bu nafaqat muammolarni hal etish, balki bolalarning to'liq shaxs sifatida rivojlanishiga yordam beradigan muhim tizimdir. Bugungi tez o'zgaruvchan dunyoda o'quvchilar stress, ijtimoiy bosim va raqamli texnologiyalar ta'siriga duch kelmoqda. Shuning uchun maktab psixologi o'qituvchi va ota-ona bilan birgalikda yosh avlodni ruhiy jihatdan sog'lom va barkamol etib tarbiyalashda muhim rol o'ynaydi.

Har bir maktabda psixologik xizmatni yanada kuchaytirish, psixologlarga zarur sharoitlar yaratish va ularning faoliyatini ilmiy asosda tashkil etish ta'lim sifatini

oshirishning muhim omillaridan biridir. Ota-onalar va o'qituvchilar psixolog bilan yaqin hamkorlik qilsa, natijalar yanada yaxshi bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi. Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida psixologik xizmat faoliyatini tashkil etish to'g'risidagi Nizom (577-son qarorga 1-ilova).
2. Adilova M. M. Maktab ta'limida ta'lim muassasalarida psixologik xizmatning o'rni // *Obrazovanie i innovatsionnye issledovaniya*. – 2023. – № 12. – B. 217–221.
3. Abdullayev R. R. Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida psixologning o'rni va vazifalari // *Pedagoglar.org*. – 2024. – 8-tom, 1-son.
4. Umarov T. M. Ta'lim tizimida psixologik xizmat // *Ilmiy tadqiqotlar*. – 2023.
5. Erkinova S. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida psixologik xizmat mexanizmlarini takomillashtirish // *Ilmiy axborotnoma*. – 2024.
6. Abdurahmonov D. X. Maktabda psixologik xizmat samaradorligini oshirish yo'llari // *Ilmiy jurnal*. – 2024.
7. “Ta'lim muassasalarida psixologik xizmat” o'quv dasturi (Chirchiq davlat pedagogika universiteti, 2023).
8. Kamolov D. R. O. G. L. O'zbekistonda demokratiya va axloqning zamonaviy muammolari va yechimlari // *Academic research in educational sciences*. – 2022. – T. 3. – №. NUU Conference 2. – C. 348-352.
9. Kamolov D. GLOBALIZATION PHENOMENON AND GLOBALISM // *Journal of Contemporary World Studies*. – 2023. – T. 1. – №. 1. – C. 4-9.
10. Kamolov D. ON THE WAY TO THE DIGITAL EDUCATION SYSTEM OF UZBEKISTAN. – 2023.
11. Dostonbek K. SPIRITUAL AND MORAL ENVIRONMENT OF SOCIETY // *Social science and innovation*. – 2023. – T. 1. – №. 2. – C. 128-133.